

2016/2302(INI)

1.3.2017

STANOVISKO

Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova

pro Výbor pro regionální rozvoj

ke správné skladbě financování pro evropské regiony: nalezení rovnováhy
mezi finančními nástroji a granty v politice soudržnosti EU
(2016/2302(INI))

Navrhovatel: Miguel Viegas

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova vyzývá Výbor pro regionální rozvoj jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že druhý pilíř společné zemědělské politiky (rozvoj venkova) je základním prvkem při snaze o zachování a posílení sociální a územní soudržnosti, a musí proto nadále fungovat i po roce 2020 a být ochráněn a prohlouben při příštím kole reformy SZP;
- B. vzhledem k tomu, že venkovské oblasti jsou často izolované a charakterizují je nepříznivé okolnosti, které komplikují rozvoj infrastruktury a zemědělské produkce; vzhledem k tomu, že je nutno brát v potaz zvláštnosti, charakteristiky a rozdílnost jednotlivých regionů a potřebu dosáhnout toho, aby byla malá a středně velká zemědělská hospodářství konkurenceschopnější a životaschopnější, s cílem podnítit podnikání a vytváření pracovních míst a zastavit vyliďňování a stárnutí obyvatelstva ve venkovských oblastech;
- C. vzhledem k tomu, že je třeba zdokonalovat tradiční evropský model a podporovat jej při jeho přechodu k inovativním, zdrojově efektivním a změně klimatu přizpůsobeným metodám produkce, přičemž jeho oporou by měla být malá a středně velká rodinná zemědělská hospodářství jako záruka zemědělské životaschopnosti a sociální a environmentální udržitelnosti;
- D. vzhledem k tomu, že v některých regionech, například v horských oblastech a na ostrovech, je zemědělství hlavní ekonomickou činností a jeho rozvoj má pro dosažení cílů územní soudržnosti zásadní význam;
- E. vzhledem k tomu, že politika soudržnosti EU musí při dosahování sociální, hospodářské a územní soudržnosti a víceúrovňového zemědělství hrát významnou roli;
- F. vzhledem k tomu, že nynější krize v zemědělství, kdy produkce není zisková a dochází ke ztrátám příjmů, a stále větší nestabilita cen vyplývající z nerovnosti příjmů jednotlivých článků potravinářského řetězce vedly k tomu, že mezi lety 2005–2010 ukončilo v EU činnost 2,4 milionu zemědělských podniků, většinou drobných zemědělských hospodářství, a v důsledku toho zaniklo ve venkovských oblastech značné množství pracovních míst;
- G. vzhledem k tomu, že toto odvětví nutně potřebuje další restrukturalizaci, aby se zlepšila vyjednávací pozice zemědělců v dodavatelském řetězci a byla podporována a rozvíjena změně klimatu přizpůsobená a k životnímu prostředí šetrná produkce, která bude zlepšovat kvalitu půdy a zachovávat biologickou rozmanitost a tím zajistí dlouhodobou potravinovou soběstačnost Evropy;
- H. vzhledem k tomu, že kromě podpory z obou pilířů (rozvoj venkova a přímé platby) je pro toto odvětví nutný mix různých nástrojů, včetně finančních nástrojů a grantů;
- I. vzhledem k tomu, že i když někteří tvrdí, že finanční nástroje by měly být používány zejména v méně rozvinutých regionech s cílem pomoci jim uvolnit jejich potenciál rozvoje, je realita taková, že chuť k tomu, aby se angažoval soukromý sektor, je velmi

malá, a to proto, že v takovýchto regionech je nouze o finančně životaschopné projekty;

1. zdůrazňuje úlohu a možné výhody, které skýtají zemědělským a venkovským mikropodnikům a malým a středně velkým podnikům finanční nástroje v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), ať už ve formě půjček, záruk či kapitálových fondů, které tak zlepšují přístup k úvěrům, přičemž musí mít na zřeteli normy uvážlivého půjčování;
2. konstatuje nicméně, že zatím nebyly plně využity potenciální přínosy pákového efektu, který tyto nástroje mají;
3. poukazuje na to, že v mnoha případech vedle nedostupnosti úvěrů představují překážku pro investice i neziskovost a nedostupnost půdy, a to zejména u mladých, drobných a nově etablovaných zemědělců a venkovských malých a středních podniků, ať už z důvodu vysokých nákladů, nebo záruk vyžadovaných finančním systémem, což brání inovacím a konkurenceschopnosti jak na úrovni zemědělských podniků, tak na úrovni širší venkovské ekonomiky;
4. zdůrazňuje, že finanční nástroje a granty musí být účinně koordinovány, aby stimulovaly investice, zejména do inovací v zemědělství, a požaduje politiky, které usnadní přístup k úvěrům pro mladé zemědělce a drobná zemědělská hospodářství;
5. konstatuje, že míra využívání finančních nástrojů v rámci SZP byla doposud nízká, a proto žádá, aby se uvažovalo o dalších krocích, které zajistí, aby příležitosti, které jsou díky těmto nástrojům k dispozici, lépe odpovídaly potřebám zemědělského odvětví, a aby se příslušné postupy ještě více zjednodušily; je však přesvědčen, že je nutno uvažovat také o značně vysokých půjčkách, které již zemědělci čerpají jako doplňkové financování k prostředkům, které dostávají v rámci druhého pilíře;
6. upozorňuje, že složitá pravidla ubírají financování pro zemědělské odvětví na atraktivnosti, a zdůrazňuje, že je zapotřebí rozumná podmíněnost, aby nevznikala zbytečná administrativní zátěž;
7. domnívá se proto, že na regionální úrovni by měly být poskytovány informace o finančních nástrojích a pořádána školení jim věnovaná, aby se zvýšila informovanost o těchto možnostech financování, a zdůrazňuje, že členské státy a regionální orgány hrají klíčovou roli při usnadňování přístupu k těmto možnostem a seznamování venkovských komunit, zemědělců a malých a středních podniků s nimi, přičemž musí podněcovat k výměně osvědčených postupů;
8. podněcuje k většímu zapojení regionálních a místních orgánů do rozdělování a vynakládání finančních prostředků, což je zásadní pro zlepšení postavení zemědělců, a opakuje, jak je v tomto ohledu důležitý program LEADER;
9. uvědomuje si, jaké mají granty a finanční nástroje rozličné přednosti a nedostatky a co mohou pro toto odvětví znamenat, pokud jde o přístupnost, složitost, riziko, náklady na jejich využívání a jejich použitelnost při řešení specifických problémů nebo plnění obecnějších rozvojových cílů;
10. zdůrazňuje doplňkový charakter těchto nástrojů ve vztahu k podpoře příjmu a upozorňuje,

že je zapotřebí zajistit, aby tyto nástroje podporu příjmu nenahrazovaly, což by mělo na zemědělství a venkov velmi vážně poškodilo; zdůrazňuje, že financování z grantů bude i nadále zásadní pro to, aby se dařilo plnit cíle EZFRV, což znamená, že granty a finanční nástroje musí být používány v politice rozvoje venkova společně a vyváženým způsobem, aby pomohly zvýšit výkonnost projektů;

11. zdůrazňuje, jak je důležité, aby i nadále fungoval mix grantů, finančních nástrojů a vratné pomoci jako účinná a efektivní forma podpory konkurenceschopnosti a soudržnosti ve venkovských oblastech;
12. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby nedocházelo ke zpožděním plateb, na které mají zemědělci nárok v rámci SZP;
13. zdůrazňuje úlohu Evropské investiční banky (EIB) při vytváření a rozvíjení finančních nástrojů a podotýká, že EIB začala pracovat s řadou poskytovatelů půjček v některých členských státech ve snaze podpořit generační obměnu v odvětví zemědělství;
14. zdůrazňuje, že je důležité, aby byli zemědělci a regionální a místní správní orgány lépe informováni o klíčové úloze EIB při podpoře a rozvíjení venkovské ekonomiky a o tom, jak využívat inovativní finanční nástroje, které jsou již k dispozici v rámci vnitrostátních plánů rozvoje venkova, s cílem usnadnit přístup k úvěrům pro mladé zemědělce;
15. je pro to, aby EIB vytvořila multiregionální investiční platformu pro zemědělství, která bude mít nárok na financování z programu pro rozvoj venkova;
16. žádá, aby byly tyto nástroje uplatňovány tak, aby byly schopny podpořit individuální, kolektivní a specificky regionální projekty zaměřené na financování základní infrastruktury v oblasti zavlažování, dopravy, zpracovatelského průmyslu, skladování, marketingu, rozvoje zahradnictví a lesnictví, včetně dřeva a jiných lesních produktů, a také přeshraniční projekty, krátké dodavatelské řetězce, uzavřené cykly produkce a marketingová opatření, která provádějí zemědělci a jejich družstva, s finančními nástroji založenými na splatnosti, které odrážejí skutečné ekonomické náklady každého projektu;
17. žádá veřejná a evropská podpůrná opatření, které podníí čerpání finančních prostředků na investiční projekty související se změnou klimatu realizované ve venkovských oblastech ve snaze splnit cíle EU v oblasti ochrany životního prostředí;
18. má pochybnosti o navrhovaném spoléhání se půjčky v situaci extrémní zadluženosti zemědělců, kteří mají často jen malé vyhlídky na splacení svého dluhu;
19. bere na vědomí, v jak drsné finanční situaci jsou zemědělci v době, kdy se ceny potravin drží na nízké úrovni na rozdíl od cen ve všech ostatních odvětvích ekonomiky;
20. zejména konstatuje, že průměrné roční příjmy v zemědělství v EU za posledních deset let stagnovaly nebo v některých případech poklesly, zatímco výrobní náklady a zadlužení zemědělských podniků se stále zvyšují;
21. vyzývá proto Komisi a členské státy, aby braly vážně nutnost výdělečných cen za zemědělské produkty;

22. domnívá se, že spíše než snižovat povinnosti orgánů, pokud jde o hodnocení, potřebujeme shromážďovat další údaje a analyzovat je s cílem odůvodnit používání finančních nástrojů a zabránit jejich nespecifikovanému využívání ne nepodobnému jakémusi „bianko šeku“;
23. zdůrazňuje, že výrazné zlepšení základny poznatků musí být předpokladem pro podporování nebo dokonce prosazování většího používání finančních nástrojů;
24. zdůrazňuje, že politika soudržnosti EU a s ní spojené finanční nástroje a granty musí být i nadále oporou politiky podpory budování infrastruktury, škol a středních škol, zařízení zdravotní péče, sociální péče a péče o děti, přístupu k vysokorychlostnímu internetu a zakládání a rozvoje malých a středních podniků ve venkovských oblastech;
25. konstatuje, že ve skutečnosti je rozvoj venkova evropskou politikou, jejímž cílem je pomoci venkovským oblastem v Evropské unii překonat znevýhodnění, a je tudíž zásadním prvkem konceptu evropské soudržnosti; domnívá se proto, že jako druhý pilíř společné zemědělské politiky by měl rozvoj venkova i nadále fungovat i po roce 2020 a mělo by na něj být poskytnuto odpovídající financování EU, tedy více prostředků než v současnosti;
26. upozorňuje na to, že organizace působící v oblasti rozvoje venkova (jako jsou místní akční skupiny) by mohly mít potíže s přístupem k bankovním zárukám, který je nezbytným předpokladem k čerpání zálohových plateb na provozní náklady a náklady na propagaci; domnívá se proto, že by byl užitečný program záruk pro tyto zálohy;
27. znovu potvrzuje rozdíl mezi veřejnými prostředky vynakládanými na veřejné statky nebo pro blaho celých komunit nebo společnosti jako celku na jedné straně a investicemi do infrastruktury na soukromých pozemcích na straně druhé;
28. bere na vědomí administrativní složitost poskytování půjček družstvu nebo seskupení zemědělců a získávání dlužných částek od nich zpět; naléhá proto na racionalizovaný, zjednodušený přístup;
29. má za to, že u některých opatření pro rozvoj venkova nejsou půjčky vhodné, například tehdy, když z nich mají prospěch celé komunity, jako v případě přístupu místního rozvoje se zapojením komunit (CLLD) nebo přístupu programu LEADER, nebo pokud z nich má prospěch společnost obecně, což je případ agroenvironmentálních opatření;
30. konstatuje, že je rozdíl mezi rozsáhlými infrastrukturními projekty financovanými ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti na jedné straně a mezi investicemi menšího rozsahu a granty, které mají zlepšit „měkkou“ infrastrukturu, na straně druhé, například znovu přivést půdu k životu; konstatuje, že menší investice mohou být stejně, ne-li více efektivní a méně nákladné a že tento přístup byl zvolen v jiných souvisejících oblastech výdajů, například u rozvojové pomoci a u protizáplavových opatření;
31. vyjadřuje politování nad malým využíváním krizové rezervy, jež je převážně způsobeno rozpočtovými pravidly, zvláště zásadou ročního rozpočtu, i právem Komise jednat v případě uvolňování prostředků z této rezervy dle vlastního uvážení; požaduje proto, aby byla krizová rezerva vytvořena mimo rozpočet SZP a aby sloužila jako zdroj financování nástrojů pro řešení krizí.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	28.2.2017
Výsledek konečného hlasování	+: 33 -: 0 0: 6
Členové přítomní při konečném hlasování	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Matt Carthy, Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Albert Deß, Jørn Dohrmann, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Martin Häusling, Anja Hazekamp, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Zbigniew Kuźmiuk, Mairead McGuinness, Ulrike Müller, James Nicholson, Marijana Petir, Laurențiu Rebega, Bronis Ropè, Czesław Adam Siekierski, Tibor Szanyi, Marc Tarabella, Marco Zullo
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Franc Bogovič, Michela Giuffrida, Norbert Lins, Florent Marcellesi, Anthea McIntyre, Sofia Ribeiro, Miguel Viegas
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Pilar Ayuso

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

33	+
ALDE	Jan Huitema, Ulrike Müller
ECR	Beata Gosiewska, Zbigniew Kuźmiuk, Anthea McIntyre, James Nicholson
EFDD	Marco Zullo
GUE/NGL	Matt Carthy, Luke Ming Flanagan, Miguel Viegas
PPE	Franc Bogovič, Daniel Buda, Michel Dantin, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Esther Herranz García, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Mairead McGuinness, Marijana Petir, Sofia Ribeiro, Czesław Adam Siekierski
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Viorica Dăncilă, Michela Giuffrida, Susanne Melior, Tibor Szanyi, Marc Tarabella

0	-
---	---

6	0
EFDD	Agnew John Stuart
ENF	Rebega Laurentiu
GUE/NGL	Hazekamp Anja
VERTS/ALE	Bové José, Martin Häusling, Bronis Ropë

Význam zkratk:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se